మహిషాసుర మర్ధిని స్తోత్రమ్

శ్రీరస్తు శుభమస్తు

- భావార్థముతో -

అవిఘ్నమస్తు

సేకరణ: కిరణ్ టైప్ ఇనిస్టిట్యూట్, 41-1/8-13A.,
గౌతమీనగర్,3వ లైను, కృష్ణలంక, విజయవాడ-520 013.
https://madhirafamily.wordpress.com/

మహిషాసుర మర్ధిని

దేవీ భాగవతంలోని పంచమస్కంధంలో చెప్పబడిన మహిషాసురాదులకు, అమ్మవారికి మధ్య జరిగిన మహా సంగ్రామంలో అమ్మవారి విజృంభణను కళ్లకు కట్టినట్లు వర్ణిస్తూ శంకరులు రచించిన స్తోత్రమే ఈ మహిషషాసురమర్ధినీ స్తోత్రము.

ఈ స్తోత్రంలో పద్దెనిమిది శ్లోకాలుంటాయి. మహిషాసురుణ్ణి మర్దించిన అమ్మవారికి పద్దెనిమిది బాహువులు ఉంటాయి. అమ్మవారి పద్దెనిమిది బాహువుల పరాక్రమాన్ని స్తుతించేందుకు 18 శ్లోకాల్లో ఈ స్తోత్రాన్ని ఆది శంకరులు రచించారు. చివరకు ఫలశ్రుతిగా ఒక చిన్న శ్లోకం ఉంటుంది.

దానవ వంశానికి మూలపురుషుడైన “ధనువు”కు రంభుడు, కరంభుడు అని ఇద్దరు కుమారులు. వీరిద్దరు పుట్టుకతో దానవులైనా.. గుణంలో, ప్రవర్తనలో చాలా మంచివాళ్ళు అని విశ్వవిఖ్యాతి గడించారు. వీరిద్దరికి ఉన్న ఒకే ఒక లోపం సంతానం లేకపోవడం. అ లోపం సరిదిద్దుకోవాలని వారిద్దరూ తపస్సు చేయాలని సంకల్పించారు. కరంబుడు “పంచనదం” అను మడుగులో దిగి ఒంటి కాలిమీద తీవ్రతపస్సు ప్రారంభించాడు.

.......25.

మహిషాసుర మర్ధినీ స్తోత్రమ్ - భావార్థముతో -

(దుర్గాదేవి మహిషాసుర అనే రాక్షసుడిని సంహరించడం)
అమ్మవారియొక్క లీలా వైభవ స్వరూపాలు...

01. అయిగిరినందిని! నందితమే(మో)దిని! విశ్వవినోదిని!
నందినుతే!
గిరివరవింధ్య శిరోఽధి నివాసిని! విష్ణువిలాసిని! జిష్ణునుతే!।
భగవతి! హే శితికంఠ కుటుంబిని! భూరి కుటుంబిని!
భూరికృతే!
జయ జయ హే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

ఓ మాతా! పర్వత రాజు కుమార్తెవు, నీ ఉనికి ద్వారా ఈ భూమిని ఆనందంతో ఉంచుతావు మరియు విశ్వమంతా సంతోషపరుస్తావు. నందిచే ప్రశంసించబడినదానా! అత్యుత్తమ మైన వింధ్య పర్వత శిఖాగ్రంలో నివసిస్తావు. విష్ణువు (అతని సోదరిగా) యొక్క మాయ స్వరూపిణివి మరియు ఇంద్రునిచే ప్రశంసించబడినదానా! షడ్గునఐశ్వర్య సంపన్నురాలు, నీలి గొంతు (శివుడు) ఉన్నవాని భార్యవి. విశాలమైన ఈ ప్రపంచమునే నీ కుటుంబంగా కలిగివున్నావు (విశ్వ తల్లి కావడం వల్ల) మరియు గొప్ప, గొప్ప కార్యములు చేయు తల్లి. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ తల్లీ! హిమగిరిని సంతోషపెట్టిన గిరిరాజ పుత్రీ! భూమాతను సంతోషపెట్టిన దేవీ! జగత్తును సృష్టించుటయను క్రీడచే వినోదించుదానా! గోప శ్రేష్టుడగు నందునిచే స్తుతింపబడినదానా! పర్వతములయందు శ్రేష్ఠమైన వింధ్యాచల శిఖరమునందు నివసించుదానా! ఓ విష్ణుమాయావై విలసిల్లుదేవీ! దేవేంద్రునిచే స్తుతింపబడినదానా! ఓ భగవంతుని శక్తీ! ఓ నీలకంఠుని ఇల్లాలా! జగమును పెద్ద కుటుంబము గలదానా! విశ్వమును సృజించుటయందు పెద్ద కార్యభారము కలదానా! మహిషుడను అసురుని మర్దించిన దేవీ! సొంపైన జడముడి గలదానా! ఓ పర్వతరాజపుత్రీ! నీకు జయము, జయము. సర్వోత్కర్షతో వర్తింపుము.

02. సురవర వర్షిణి! దుర్ధర ధర్షిణి! దుర్ముఖ మర్షిణి! హర్షరతే!
త్రిభువన పోషిణి! శంకర తోషిణి! (కిల్బిష)కల్మష మోషిణి ఘోషరతే!।
దనుజనిరోషిణి! దితిసుతరోషిణి! దుర్మదశోషిణి! సింధుసుతే!
జయ జయ హే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

దేవతలపై వరాలు కురిపిస్తావు, దుర్ధర అనే రాక్షసుడిని ఓడించావు మరియు దుర్ముఖుడు అనే రాక్షసుడిని అణిచివేశావు. ఆనందం (లోకానికి) కలిగించడం మీద ఆసక్తి కలిగినదానా! మూడు లోకాలను పోషిస్తావు. శంకరుడిని అలరింపచేస్తావు/ సంతోషపరుస్తావు. దుర్లక్షణాల నుంచి విముక్తి కలిగిస్తావు. భీకరమైన/ తీవ్రమైన (లోక రక్షణకు) స్వభావము నందు ఆసక్తి కలిగినదానా! దను యొక్క పుత్రులైన దనుజులుపై మిక్కిలి కోపము కలిగి వున్నావు మరియు దుర్మద అనే రాక్షసుడుని సంహరించావు. మహాసముద్రం యొక్క కుమార్తెవు (లక్ష్మీదేవిగా). మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

దేవతలకును, సత్య స్వభావము గలవారికిని కోర్కెలను వర్షించుతల్లీ! దుర్ధరుడను అసురుని చండాడినదానా! దుర్ముఖుడను రక్కసుని కూల్చినదానా! దేవతలకు సంతోషము కలిగించుటయందు ఆసక్తి గలదానా! ముల్లోకములను పోషించునట్టి మాతా! శంకరుని సంతోషపెట్టు సతీ! పాపములను హరించుదానా! గోకులమందు ఆసక్తి గలదానా! దైత్యులపై మిక్కిలి రోషమును చూపినదానా! దైత్యులపై కోపమును వహించుదానా! సముద్రుని పుత్రికయగు లక్ష్మీ స్వరూపురాలా! ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! సుందరమగు జగముడి గలదేవీ! ఓ పర్వత రాజపుత్రీ! నీకు జయము!

(అమ్మవారు చేసిన మరియొక అసుర సంహారం - మధు, కైటభ సంహారం)

03. అయి జగదంబ మదంబ కదంబ వనప్రియవాసిని హాసరతే
శిఖరి శిరోమణి తుంగ హిమాలయ శృంగనిజాలయ మధ్యగతే।
మధుమధురే! మధుకైటభగంజిని కైటభభంజిని రాసరతే
జయ జయ హే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

ఓ జగన్మాతా, విశ్వ తల్లివి నీవు. కడిమి చెట్లవనంలో నివసించడానికి ఇష్టపడతావు మరియు హాస్యము నందు ఆసక్తి కలిగినదానా! గొప్ప హిమాలయ పర్వతాల శిఖరంపై ఉన్నటువంటి దివ్యమైన ఆలయం మధ్యలో నివసిస్తావు. తేనె వలె మాధుర్యాన్ని కలిగివుంటావు. మధు అనే రాక్షసుడు చేసినటువంటి మోసాన్ని గుర్తెరిగి వాడిని నశింప చేశావు మరియు కైటభాను అనే రాక్షసుని అహంకారాన్ని అణచివేసి నాశనం చేశావు. రాసలీల (రాధా దేవిగా) నందు ఆసక్తి కలిగిన దానా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ జగములతల్లీ! నా తల్లీ! కడిమి చెట్లవనమునందు ప్రియమై నివాస స్థానము గలదానా! హాస్యమందు ప్రీతి గలదానా! పర్వతములయందు తలమానికమై నివాస ఉన్నతమైన హిమశైలము యొక్క శిఖరము స్వగృహముకాగా ఆ గృహ మధ్యభాగమున వెలసియుండుదానా, పుష్పసరమువలె తియ్యనైనదానా, మధుకైటభులను ఘోరరాక్షసులను చండాడినదానా, మానవుల పూర్వ జన్మలయందు చేసిన చెడు కర్మవాసనలను పోగొట్టుదానా నీ సహాయమున కైటభుని సంహరించిన శ్రీకృష్ణుని గోపికలతోడి రాసక్రీడలయందు ఆసక్తి గలదానా, ఓ శైలరాజ సుతా! నీకు జయము.

(అమ్మవారు చేసిన మరియొక అసుర సంహారం - చండ, ముండ సంహారం)

04. అయి శతఖండ విఖండితరుండ వితుండితశుండ గజాధిపతే
రిపుగజగండ విదారణచండ పరాక్రమశు(శౌ)ండ మృగాధిపతే।
నిజభుజదండ నిపాతితఖండ విపాతితముండ భటాధిపతే
జయ జయ హే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

ఓ మాతా! రాక్షసుల యొక్క ఏనుగుల మొండెములను, మరియు తొండములను వందలాది ముక్కలుగా చేశావు; అసురుల యొక్క ఏనుగుల చెక్కిళ్ళను చీల్చుటయందు ఖండించేటటువంటి పరాక్రమములో మనోద్రేకము కలిగిన సింహమును కలిగి వున్నావు. నీయొక్క భుజదండం చేత పడగొట్టబడిన 'చండుడు' మరియు 'ముండుడు' అనే రాక్షసుల బటులను, వారి నాయకులైన సేనాధిపతులతో సహా సంహరించావు. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ తల్లీ! నూరు ఖండములుగా ఖండించిన శరీరములను తుత్తునియాలుగా చేయబడిన తొండములను గల శత్రువులగు అసురుల గజరాజముల గలదానా! అసురుల యొక్క గజముల చెక్కిళ్ళను చీల్చుటయందు భయంకరమైన శౌర్యముతోడి ముఖముగలిగిన వాహనమైన సింహము గలదానా! దండముల వంటి బాహువులచే నేల పడగొట్టబడిన చండుడు, కూల్పబడిన ముండుడు అను అసురుల సేనాపతులు గలదానా! ఓ మహిషాసురమర్దినీ! సొగసైన జడముడి గలదానా, గిరిపుత్రీ! జయము, జయము.

Kiron Type Institute
కిరణ్ టైప్ ఇన్‌స్టిట్యూట్

(అమ్మవారి యొక్క యుద్ధ గాథలో ... ఒక ప్రధానమైన ఘట్టం)

05. అయి రణదుర్మద శత్రువధోదిత దుర్ధర నిర్జర శక్తి భృతే
చతుర విచార ధురీణ మహాశివ దూతకృత ప్రమథాధిపతే।
దురితదురీహ దురాశయ దుర్మతి దానవ దూత కృతాంతమతే
జయ జయ హే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

యుద్ధ క్షేత్రమున శత్రువులను (రాక్షసులను) వధించుటకు సిద్ధపడిన దేవతల యొక్క శక్తులతో కూడినదానా! విచారణలో గొప్ప నైపుణ్యం కలిగినటువంటి ప్రమథ గణ నాయకుడు అగు ఆ మహా శివుని దూతగా కలిగినటువంటిదానా! పాపము, పాపపు కోరికలు, పాపపు మనస్సు, మరియు కూడని మదము కలిగిన దానవ దూతలను నాశనం చేశావు లేదా అంతం చేశావు. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ జగజ్జననీ! పోరాటములయందు పొగరు బోతులైన శత్రువులైన అసురులను వధించుట కొరకు వచ్చిన బ్రహ్మ, విష్ణువు, రుద్రువు, ఇంద్రుడు మున్నగు దేవతల శక్తులను భరించినదానా! నేర్పైన విమర్శనమందు దిట్టయై దొడ్డదైన నీ శక్తియగు చండికచేత జనించిన శివదూతియను శక్తిచే దూతగా జేసికొన్న ప్రమథాధిపతియగు శివుడు గలదానా! పాపపు పనులు, చెడు కోర్కెలు, చెడు తలంపులు, చెడు మనస్సును గలవారైన శుంభ నిశుంభులనెడు అసురులచే దూతగా పంపబడిన సుగ్రీవుడనెడు దానవుడు తనను పెండ్లాడుమని వాని సందేశము దెల్పగా నన్ను జయించి పెండ్లాడుడని సమ్మతమగు ప్రతి సందేశము పంపినదానా! ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము.

(అమ్మవారి యొక్క "వీరత్వము మరియు కారుణ్యము")

06. అయి శరణాగత వైరివధూవర వీరవరాభయ దాయకరే
త్రిభువన మస్తక శూలివిరోధి శిరోధి కృతామల శూలకరే।
దుమిదుమితామర దుందుభినాద మహో ముఖరీకృత తిగ్మకరే
జయ జయ హే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

ఓ మాతా! శత్రువు యొక్క భార్యలు నీ శరణు కోరితే వారికి అభయము మరియు వరాలు ఇచ్చు హస్తములు గలదానా! ముల్లోకాలకు తలనొప్పి కలిగించు విరోధులగు రక్కసుల కంఠమునందు గ్రుచ్చబడి ప్రకాశించు త్రిశూలంతో కూడిన చేతులు గలదానా! యుద్ధ మహోత్సాహం ప్రకటించ డానికి దుందుభి (వాయిద్యం) అనే దానిని దేవతలు మ్రోగించడం ద్వారా అన్ని దిశలకు దుమి-దుమి అను నాదము ప్రతిధ్వనించగా దానికి ప్రేరేపించబడతావు మరియు మండుతున్న వేడి సూర్యుడిని ఇష్టపడతావు. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ మాతా, నిన్ను శరణు బొందిన పగవారి స్త్రీలకును మిన్నలగు శూరులకును, వరమును, అభయ దానము నిచ్చు హస్తము గలదానా, మూడు లోకములకు తలనొప్పి కలిగించు విరోధులగు రక్కసుల కంఠమునందు గ్రుచ్చబడి స్వచ్ఛమై ప్రకాశించు త్రిశూలముతో గూడిన హస్తములు గలదానా! దుందుమని మ్రోగు దేవదుందుభుల నాదమును మహోత్సాహముచే ప్రతిధ్వనించు దానినిగా చేయబడిన సూర్యబింబము గలదానా! (దేవీ విజయ మహోత్సాహమునందు దేవదుందుంభులు మ్రోగి వాని ధ్వనులు అట్లు ప్రతిధ్వనించినవని భావము), ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము

(అమ్మవారు చేసిన మరియొక అసుర సంహారం - ధూమ్రలోచనుడు, రక్తబీజుల సంహారం)

07. అయి నిజహుంకృతిమాత్ర నిరాకృత ధూమ్ర విలోచన ధూమ్రశతే!
సమర విశోషిత శోణితబీజ సముద్భవ శోణిత భీజలతే
శివ శివ శుంభ నిశుంభ మహాహవ తర్పిత భూత పిశాచరతే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

ఓ మాతా కేవలం నీ యొక్క "హూంకారం" చేత మాత్రమే ధూమ్రలోచనుడు (పొగచూరిన కళ్ళు కలిగిన వాడు) అనే రాక్షసుడిని భస్మము చేసి సంహరించావు. యుద్ధమునందు బలహీనపడిన రక్తబీజుడు అనే రాక్షసుడి శరీరం నుండి నేలమీద పడిన ప్రతి చుక్క రక్తం (ఒక విత్తనం నుండి వచ్చే లత లాగ (మొలకలా)) ద్వారా మరొక బలీయమైన రాక్షసుడు పుట్టుకొస్తున్నాడు. శివ-శివ (అంటే చూడకూడనిది/ భయంకరమైంది చూసినపుడు వ్యక్తపరిచే శబ్దం) శుంభ మరియు నిశుంభ అనే రాక్షసులతో జరిగిన గొప్ప యుద్ధ ద్వారా భూతపిశాచ సమూహాన్ని (రక్త తర్పణం) తృప్తి పరచినదానా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ మాతా! నీవు హూంకార మాత్రముననే దైత్య ప్రభువగు ధూమ్రాక్షుని భస్మము చేసి వాని మేని బూడిదను ఊదారంగుగల నూరు కుప్పలుగా చేసినదానవు కదా! యుద్ధమునందు బలహీనుడై సంతోషముపొంది కూలిన రక్తబీజుడను దానవుని శరీరమునుండి పొడమిన రక్తబిందువులనెడి విత్తనములకు తీగవంటి నాలుకగలదానా, శుంభ నిశుంభులను అసురుల యొక్క గొప్ప సంగరమందు కూలిన వీరులు, ఏనుగులు, గుఱ్ఱములు మొదలగు వాని రక్తమాంసములచే భూతపిశాచాదులను తృప్తి పొందించినదానా; ఓ మహిషాసుర మర్దినీ! నీకు జయము.

(అమ్మవారు నాట్యం చేస్తున్నప్పుడు ఎన్ని రకాల శక్తులు ఉన్నాయో మరియు అమ్మవారు అవయవాల నుంచి ప్రకటింపబడుతున్న శక్తులు ఎన్ని విధాలుగా ఉన్నాయో ... తెలుసు కోబోతున్నాము)

08. దనురనుసంగ రణక్షణసంగ పరిస్ఫురదంగ నటత్కటకే
కనక పిశంగ పృషత్కనిషంగ రసద్భట శృంగ హతావటుకే।
కృతచతురంగ బలక్షితి రంగ ఘటద్బహురంగ రటద్బటుకే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

గొప్ప యుద్ధం సమయంలో రక్షణ (లోక రక్షణ) కోసం అమ్మవారు చేతులు (18 చేతులు) ఎత్తినప్పుడు ఆ యొక్క చేతుల కదలికలను అనుసరించి శరీరం పై మెరుస్తు వున్న ఆభరణాలు నృత్యం చేస్తున్నాయి. బంగారు అంబుల పొది నుంచి వచ్చే ఆ మెరిసే బాణాల యొక్క తాకిడి చేత బటులు యొక్క తలలు తెగి అటు తిరిగి క్రింద పడుతున్నాయి. రాక్షసులు చతురంగ (4రకాల) బలంతో భీకర యుద్ధరంగంలోకి వస్తున్నారు. (రథాలు, ఏనుగులు, గుర్రాలు, మరియు పదాతి(నేలమీద సైనికులు)) అలాంటి ఆ యుద్ధరంగంలో విజృంబిస్తున్న సేనా సమూహములను ఎదురుకోవటానికి అమ్మవారి నుండి కొన్ని శక్తులు వెలుపలకు వచ్చాయి. వారు వటుక అనే శక్తులు. ఆ వటుకలు సంచరిస్తున్నారు. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓయమ్మా! ధనుస్సుల యుపయోగములకు మిగుల సన్నిహితమగు యుద్ధ మహోత్సవమునందు మిగుల కదలికను చెందిన మేనుగల దానవై శరములు ప్రయోగించుచుండగా గదలు హస్తములందు ముందు వెనుకలకు జారుచున్న రత్నాల గాజులు గలదానా! బంగారుమయములై పసుపువన్నె బాణములతో నిండిన అమ్ముల పొదులతో వెంటబడుచు బుర్రగొమ్ములూదుచు వచ్చిన పగవారగు అసురుల జంట్లను గాంచి వారి కొమ్ములను ఖండించి వారు వెనుదిరుగగా వారిని ముచ్చెను గుంట్లపై

గొట్టి తరిమిన దానా! వ్యూహములుగా నేర్పరుబడిన అసురుల రథములు, గజములు, అశ్వములు, కాల్బలము అను నాలుగు విధములైన బలములతో నిండిన యుద్ధరంగమందు పెక్కు ప్రదేశముల నాట్యరంగములు కాగా అందు రక్త మాంసముల నారగించి ఆడుచు, పాడుచు నుండు వటుక భైరవాదుల భూత భేతాళ పిశాచములు గలదానా! ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము!

(అమ్మవారు మహిషాసురుడిని సంహరించిన తరువాత ...
ఆ విజయోత్సాహమున మ్రోగుచున్న మంగళ కర వాయిద్యముల సందడి..)

09. సురలలనాతతథేయితథేయిత తథాభినయోదర నృత్యరతే
(సురలలనా తతథేయి తథేయి కృతాభినయోదర నృత్యరతే)
కృత కుకుథః కుకుథో గడదాదికతాల కుతూహల గానరతే।
ధుధుకుట ధుక్కుట ధింధిమిత ధ్వని ధీర మృదంగ నినాదరతే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

దేవకాంతులు థేయిత-థేయిత అను తాళములు మ్రోగించుచు అమ్మవారికి నమస్కరించి, ఆ తాళములకు అనుగుణంగా నాట్యం చేశారు. వాళ్ళ నాట్యం చూసి అమ్మవారు సంతోషించారు. గొప్ప యుద్ధం యొక్క లయ తరువాత, సంగీతకారులు కు-కుతా, కు-కుతా, గా-డా-ధా, గా-డా-ధా, వంటి తాళములతో యుద్ధం యొక్క ఉద్రికత్తతను సంగ్రహించే సంగీతాన్ని సృష్టించారు. వారి యొక్క తాళములు ఆసక్తితో వింటూ కుతూహలంతో కూడినదానా! గొప్ప యుద్ధం యొక్క లయ తరువాత, ధు-కూటా, ధు-కూటా యొక్క స్థిరమైన లోతైన ధ్వని, ఒక ధీరత్వాన్ని / వీరత్వాన్ని సూచించే టట్లు ధిమ్-ధీమి ధ్వనులతో మ్రోగుతున్నటువంటి మృదంగ నాదముల పట్ల ఆసక్తి కలిగిఉన్నావు. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

(అమ్మవారు మహిషాసురుడిని సంహరించిన తరువాత ...
ఆ విజయోత్సాహమును కొనసాగిస్తూ...)

10. జయజయ! జప్యజయే! జయ శబ్దపరస్తుతి తత్పర విశ్వనుతే
ఝణఝణ ఝింఝిమి ఝింకృత నూపుర శింజిత
మోహిత భూతపతే।
(భణ భణ భింజమి భింకృత నూపుర సింజిత
మోహిత భూతపతే।)
నటిత నటార్థ నటీనటనాయక నాటకనాటిత నాట్య సుగానరతే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

నీ విజయ గాథలే జపించదగినవి జయ జయ శబ్దముతో సముల్లసితములగుచున్న స్తోత్రములందు ఆనందించుదానవు, అందరిచే వినుతింపబడు ఓ విశ్వమాతా! నీ కాళ్ళ పట్టీల మువ్వలు ఝణఝణ మంటు ధ్వనిస్తుంటే, ఆ కాళ్ళ మువ్వల సవ్వడి ద్వారా (వినడం ద్వారా) అన్ని ప్రాణులకు అధిపతి అయిన శివుడిని ఆనందింపచేసావు. నటించబడినటువంటి, నాట్యం కలిగినటువంటి, నటీనట శ్రేష్టుల చేత నటింప చేయబడిన నాటకాలయందు, నాట్యం నందు ప్రీతి కలిగినదానా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

సొగసులెగయు కపర్దనామక జటామండలముతో విభాసితమైన ఓ గిరిరాజ కన్యామణీ! నీ విజయగాథలే జపింపదగినవి, నీవో, చివర – జయ జయ కారములతో సముల్లసితములగుచున్న స్తోత్రములందు ఆనందించుదానవు. ఎల్లరచే వినుతింపబడు ఓ సకల జననీ! నీ కాలి అందెలు "ఝణ ఝణ ఝిం ఝిమిఝిం" అని సరస మధురముగా ధ్వనించుచు ఆ భూతనాథుడైన శివుని పారవశ్యము నొందించు చుండును. సర్వ విధ నాట్య భంగిమల యందును విశారదులై విలసిల్లు నటీనట వర్గమునకు నటరాజు నాట్యమాడు చుండటా నాటరాగముతో తదనుకూల గానమును సాధించి మురియుచుందువు. మహిషాసుర మర్దినీ! నీకు జయము!

(అమ్మవారి యొక్క సౌందర్యాన్ని గురించి తెలుసుకోబోతున్నాం)

11. అయి సుమనః సుమనః సుమనః సుమనః
సుమనోహర కాంతియుతే
శ్రిత రజనీ రజనీ రజనీ రజనీ రజనీకర వక్త్రవృతే
సునయన విభ్రమర భ్రమర భ్రమర భ్రమర భ్రమరాధిపతే
జయ జయ హే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

దేవతలకు చెందినటువంటి కుసుమములు వలె సుకుమారమైన, అందమైన మనస్సు మరియు మిక్కిలి మనోహరమైన కాంతితో ప్రకాశిస్తున్నావు. అసురుల పాలిట మబ్బులు కమ్ముకున్న రాత్రి అంటే కాళరాత్రిలా కనిపిస్తావు. అలాగే భక్తులకు చంద్రుడు వంటి ముఖముతో కనిపిస్తావు. విలాసముతో కూడిన నీ కళ్ళు కదులుతూవుంటే, ఈ తుమ్మెదలను (కళ్ళను) చూసి మరికొన్ని తుమ్మెదల దండు వచ్చాయి. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ మంచి మనసుగల తల్లీ! మంకెనపూవువలె నెర్రని కాంతిగలదియైన సరస్వతి, జాజిపూవువలె తెల్లని కాంతి గల లక్ష్మి, నల్లకలువవలె నల్లని కాంతిగల కాళి అను మూడు శక్తుల స్వరూపము గలదానా! ఆశ్రితులను రంజింపజేయుదానా! రాత్రి నాశ్రయించి తిరిగెడు అసురులను యుద్ధమునందు నీ తేజస్సుచే నంధులను జేసి హతమార్చినదానా, పసుపువలె నెరుపి పసుపు గలిగిన కాంతి గలదియు, నీలిమందువలె నల్లని కాంతి గలదియు, చంద్రునివలె కాంతియు గల చండి, లక్ష్మి, కాళియను దేవతల ముఖము గలదానా! అందమైన కన్నులు అను విలసిల్లు తుమ్మెదలచేతను ఇవి తుమ్మెదలను భ్రమలో ముంచిన భ్రమర రాజములు గలదానా! ఓ మహిషాసుర మర్దినీ! నీకు జయము.

(అమ్మవారి యొక్క వీరమూర్తిని, సుకుమారమైన సౌందర్య స్వరూపం గురించి...)

12. మ(స)హిత మహాహవ మల్లమ తల్లిక మల్లిత రల్లక మల్లరతే
విరచిత వల్లిక పల్లిక మల్లిక భిల్లిక భిల్లిక వర్గవృతే।
సితకృత పుల్లి సముల్లసితారుణ తల్లజ పల్లవ సల్లలితే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

గొప్ప యుద్ధాలలో ప్రతిభ కలిగినటువంటి అసురులు దానికి తోడు మల్ల యుద్ధంలో రకరకాల పద్దతుల్లో (మల్లిత - తల్లిక) నిష్ణాతులైన అలాంటి రాక్షసుల పొగరు అణిచేలాగ మల్ల యుద్ధము నందు చాలా ఆసక్తి కలిగినదానా! తెల్లదనముతో కూడినటువంటి, చక్కగా వికసించిన పువ్వులతో కూడిన తీగలకు చిగుళ్ళు వున్నాయి. ఆ చిగుళ్ళు లేత ఎరుపు కాంతులతో ఉన్నాయి. అలా తెలుపు-ఎరుపు కలసినటువంటి సుకుమారమైన తీగవలె ఉన్న శరీరము గలదానా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

కొనియాడదగినదైన గొప్పయుద్ధమునందు డీకొన్న పెద్ద వస్త్రాదులైన మల్లితుడు, రల్లకుడు అను వారితోడి మల్లయుద్ధమునందు ఆసక్తి గలదానా, తీగలల్లి గుడిసెల వలె నున్న పొదరిండ్లను పూజా గృహముగా నేర్పరిచి అందు నీ ప్రతిమను మల్లెపూవులతో పూజించు చెంచువారి బాలబాలికలు సమూహముతో గూడినదానా,వెన్నెలకు పూసి విలసిల్లు మంజిష్ఠమను వృక్షము యొక్క కోమలములైన చిగుళ్ళవలె కెంపు కాంతులతో ప్రకాశించు శరీరముగలదానా! మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము!

(అమ్మవారి యొక్క ఐశ్వర్య (లక్ష్మీదేవి) స్వరూపం గురించి...)

13. అవిరళ గండగళన్ మద మేదుర మత్త మతంగజరాజపతే
త్రిభువన భూషణ భూత కళానిధి రూప పయోనిధి రాజసుతే।
అయి! సుదతీజన లాలస మానస మోహన మన్మథ రాజసుతే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

ఎడతెగకుండా చెక్కిళ్ల నుంచి స్రవిస్తున్న దట్టమైన మదజలముతో కూడినటువంటి మదగజాలు గలదానా! ముల్లోకాలకు శోభాయమానమైన నీ స్వరూపం కళా పూర్ణుడైన చంద్రునివలె వున్నది. పాల సముద్రం యొక్క కుమార్తెవు. సకల స్త్రీ (స్త్రీల ద్వారా పురుషులను కూడా) జనుల మనస్సులను మోహింపచేసేటటువంటి మన్మధరాజు (కోరికలను పెంచే) మన్మధుడిని కుమారుడిగా కలిగినదానా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

చెక్కిళ్ళయందెడతెగక స్రవించు మదజలముచే బలిష్ఠమైన మదించిన గజరాజమును వాహనముగా గల రాణీ! ముజ్జగములకు ఆభరణమై యొప్పు షోడక కళాపూర్ణుడగు చంద్రుని వలె ధవళ శోభగల క్షీర సముద్రమునకు పుత్రికవైనదానా! ఓ తల్లీ! మంచి పలువరుసగల జవరాంద్రయొక్క హృదయములను మోహపెట్టుట యందు సమర్థుడై శృంగార రసాధి దేవతయగు మన్మధుడను రాజకుమారుడు గలదానా! ఓ మహిషాసుర మర్దినీ! నీకు జయము!

(దివ్యవనంలో తిరుగుతున్నటువంటి అమ్మవారి యొక్క శోభాయమాన రూపాన్ని గురించి...)

14. కమల దళామల కోమల కాంతి కళా కలితామల
భాలల(త)తే
సకల విలాసకళా నిలయక్రమ కేళిచ(క)లత్కల హంసకులే।
అలికుల సంకుల కువలయ మండల
మౌళిమిళద్వ(ద్భ)కులాళికులే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

తామర పువ్వు రేకుల యొక్క నిర్మలమైన కోమల కాంతితో సమానమైన ఛాయతో ఉన్నావు. అలాంటి శోభతో కూడిన కదులుతున్న లేత తీగలా ఉన్నావు. హంసల యొక్క కదలికలతో, సకల కళలలో నేర్పరితనంగల చెలికత్తెల సమూహం నిన్ను అనుసరిస్తున్నారు. తుమ్మెదల గుంపును ఆకర్షించే లాగ నీ శిరస్సుపై అలంకరించిన కలువలు, పొగడ పువ్వుల దండలు మొదలైన కుసుమాలతో కూడిన అందమైన జుట్టు గలదానా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

తామర రేకులవలె స్వచ్ఛమై కోమలమగు తెల్లని నొసటి ప్రదేశము గలదానా! ఎల్ల శృంగార క్రీడలకును ఎల్ల విద్యలకును ఆటపట్టువై పాద విన్యాస క్రీడ యందు పాల్గొని సంచరించుచున్న రాజహంసల బారులుగలదానా! తుమ్మెదల సందడి గల కలువపూవులతో గూడిన జడయందు గ్రమ్ముకొనుచున్న సుందరమగు వెంద్రుకల సమూహము గలదానా! ఓ మహిషాసుర మర్దినీ! నీకు జయము!

కిరణ్ టైప్ ఇన్స్టిట్యూట్
Kiron Type Institute

(దివ్యవనంలో తిరుగుతున్నటువంటి అమ్మవారి యొక్క శోభాయమాన రూపాన్ని కొనసాగిస్తూ...)

15. కర మురళీరవ వీజిత కూజిత లజ్జిత కోకిల మంజుమతే
మిళిత మిళింద(పులింద) మనోహర గుంజిత రంజిత శైలనికుంజగతే।
నిజగుణభూత మహాశబరీగణ సద్గుణ సంభృత కేళితలే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

నీ చేతిలో ఉన్న వేణువును ఊదగా, ఆ వేణు నాదముచే కూయుటకు ప్రేరేపింపబడిన కోకిలలు అట్లు కూయలేక సిగ్గుపడగా దానిని చూసి సంతసించినదానా! బాగా కలిసినటువంటి తుమ్మెదల చేత మనోహరమైన, దట్టమైన, ప్రకాశిస్తున్న వింధ్యశైలము యొక్క పొదరింటి యందు ఉండటానికి ఇష్టపడతావు. నర్తన చేస్తున్న వివిధ గణములతో అంటే ప్రమథ గణములు, భూత గణములు, గొప్ప దేవ గణములు, శబరీ గణములు (ఆటవికులు) మొదలైన వారితో కలసి సంచరిస్తున్నావు. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ మాతా! నీవు హస్తమునందు పిల్లనగ్రోవి ధరించి ఉండగా, ఆ వేణు నాదముచే ప్రేరేపింపబడి కూయుటకు మొదలిడి కోయిలలు అట్లు కూయలేక సిగ్గుపడగా వానిని గాంచి సంతసించిన మనస్సుగలదానా! కోయలు, చెంచువారు గుంపుగా గూడి పాడుచున్న పాటల ధ్వనిచే ప్రతిధ్వనించు రమ్యముగనుండు వింధ్యశైలము యొక్క పొదరింటి యందు నివసించుదానా, నీ రూపురేఖలు, నీ వేషభాషలు దాల్చిన భక్తురాండ్రు, దొడ్డచెంచు స్త్రీలు సమూహముగా చేరి ఆడుచు పాడుచు చలువొందగా వారితో నొప్పు గుడిమందరి క్రీడా ప్రదేశము గలదానా! ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము!

Kiron Type Institute

కిరణ్ టైప్ ఇన్‌స్టిట్యూట్

(అమ్మవారి యొక్క గొప్పదనం గురించి...)

16. కటితటపీత దుకూల విచిత్ర మయూఖ తిరస్కృత చంద్రరుచే
ప్రణత సురాసుర మౌళి మణిస్ఫురదంశులసన్నఖ చంద్రరుచే
జితకనకాచల మౌలిపదోర్జిత నిర్భర కుంజర కుంభకుచే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్ధిని రమ్యకపర్ధిని శైలసుతే॥

నీ నడుముపై ధరించిన పసిడి రంగు పట్టు వస్త్రాల నుండి వచ్చే విచిత్రమైన కాంతులు. అవి చంద్రుడి యొక్క కాంతిని తిరస్కరించేలా ఉన్నాయి. నీ పాదాలకు నమస్కరించే దేవతలు మరియు అసురుల కిరీటాల నుండి వచ్చే కాంతి ప్రతిబింబం కారణంగా నీ కాలి బొటనవేలు గోళ్లు చంద్రునిలా ప్రకాశిస్తున్నాయి. బంగారు కొండైన మేరు పర్వతం యొక్క శిఖరములవలె మరియు ఐరావతము (దేవ ఏనుగు) యొక్క దివ్యమైనటువంటి కుంభస్థలాన్ని మించి ప్రకాశిస్తున్న వక్షస్థలములు గలదానా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

కటి ప్రదేశమునందు గట్టిన పసుపువన్నె పట్టుచీరల యొక్క వంతలైన కాంతులచే తిరస్కరించబడిన పచ్చకర్పూరపు కాంతులు గలదానా! నీ పాద పద్మములకు దేవతలు, రాక్షసులు వంగి నమస్కరించునపుడు వారి కిరీటములయందలి రత్నములచే ప్రకాశించు చంద్రులవంటి నఖములతో ప్రకాశించుదానా! బంగారు కొండయగు మేరు పర్వతము యొక్క శిఖరమువలె కఠినములై పుష్టినిగాంచి, గొప్పవియై, యేనుగు కుంభస్థలములవంటి కుచభారము గలదానా! ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము!

Kiron Type Institute

(కార్తికేయుడుతో (కుమారునితో) ఉన్న అమ్మవారి గురించి...)

17. విజిత సహస్రకరైక సహస్రకరైక సహస్రకరైకనుతే
కృత సురతారక సంగర తారక సంగర తారక సూనుసుతే।
సురథసమాధి సమానసమాధి సమాధిసమాధి సుజాతరతే
జయ జయ హే మహిషాసుర మర్ధిని రమ్యకపర్ధిని శైలసుతే॥

ఈ లోకంలో సూర్యుని చేత, బాణాసురుని చేత, కార్తవీర్యార్జుని చేత (ఈ ముగ్గరు వెయ్యి చేతులను కలిగినటువంటి వారు) స్తుతింపబడినదానా! తారకాసురుడుతో (రాక్షసుడితో) పోరాడటానికి మరియు దేవతలను రక్షించడానికి నీ కుమారుడు కార్తికేయుని సృష్టించావు. నీ కోరిక మేరకు గొప్పపోరాటం చేసి ఆ అసురుడుని నశింపచేసి నీ కుమారుడు చేత స్తుతింపబడినదానా! సురథుడు అనే రాజు మరియు సమాధుడు అనే వ్యాపారవేత్త మిత్రులై వినయములతో సంశయములను నివర్తించుకొని; ఇంద్రియములు, మనస్సులను అరికట్టి గావించిన సమాధిచే సంతోషించినదానా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

సహస్ర బాహువుల గల కార్తవీర్యార్జునుని కరములు ఖండించి జయించిన ఏకైక వీరుడగు పరశురాముని చేతను, అట్లే సహస్ర బాహువులుగల బాణాసురుని కరములను ఖండించి జయించిన లోకైక వీరుడగు శ్రీకృష్ణునిచేతను, అదే విధముగా సహస్ర కిరణములుగల సూర్యుని దక్షాధ్వరమందు పరాభవించిన ప్రధాన పురుషుడగు రుద్రునిచేతను స్తుతింపబడినదానా! దేవతలకు తారకాసురునితో నేర్పడిన ఘోర సంగ్రామమునందు దేవతలను ఉద్ధరించెదనని ప్రతిజ్ఞ గావించిన షట్ కృత్తికల రుద్రుడైన కుమారస్వామిచే స్తుతింపబడినదానా! సురథుడను రాజును సమాధుడను వైశ్యుడను మిత్రులై యిరువురును పరస్పరమును వినయముతో సంశయమును నివర్తించుకొని ఇంద్రియములను, మనస్సులను అరికట్టి గావించిన సమాధిచే (ధ్యానముచే) సంతసించినదానా! ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము.

(అమ్మవారి యొక్క స్వభావం గురించి...)

18. పదకమలం కరుణానిలయే వరివస్యతి
యోఽనుదినం స శివే
అయి కమలే కమలానిలయే కమలానిలయః స కథం న భవేత్।
తవ పదమేవ పరంపద మిత్యనుశీలయతో మమ కిం న శివే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్ది్దని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

కరుణలో నివసించే ఓ తల్లీ! ఎవరు నీ యొక్క పాద పద్మములను ప్రతిరోజూ అర్చన లేదా పూజ చేయుచున్నారో వారు ధన్యులవుతున్నారు. శివుడిలో ఉన్న ఓ శుభ స్వరూపిణీ, హృదయకమలములో ఉన్న ఓ తల్లీ! నిన్ను ఎవరైతే నిరంతరం ఆరాధిస్తున్నారో వారు కమలా (ఐశ్వర్య దేవత) నిలయురు కాకుండ వుంటారా? (అంటే ఐశ్వర్యం వారిని విడవకుండా వుంటుంది). అమ్మా! నీ పదమే పరమపదమని అనుశీలనచేస్తున్న నాకు ... ఇంకేం కావాలి? (సర్వం ప్రాప్తించును). మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

ఓ పార్వతీ, దయామయీ, ఎవడు నీ పాదపద్మములను అనుదినము పూజించి, ధ్యానించి సేవించు చున్నాడో, ఓ లక్ష్మీ! లక్ష్మియే (సంపదలే) స్థానముగా గలదానా, ఆ నీ భక్తుడు ఆ మహాలక్ష్మికి స్థానమెట్లు గాకుండును? తప్పక అతడు సంపన్నుడై భోగభాగ్యములతో తులతూగును. ఓ సరస్వతీ! పాదమే పరమ పదమని ముక్తిధామమని ధ్యానించు నాకు ఏమి లభింపకుండును? సర్వము ప్రాప్తించును. ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము!

(అమ్మవారి యొక్క స్వభావం గురించి...కొనసాగిస్తూ...)

19. కనకలసత్కల సింధుజలైరను సించినుతేగుణ రంగభువం
భజతి స కిం ను(న) శచీకుచకుంభ(త) తటీపరిరంభ
సుఖానుభవమ్!
తవ చరణం శరణం కరవాణి నతామరవాణి నివాసి శివం
జయ జయహే మహిషాసుర మర్ధిని రమ్యకపర్ధిని శైలసుతే॥

ఎవరైతే నీ నివాసం యొక్క పవిత్రమైన ప్రదేశాలను, మహాసముద్రం యొక్క జలమును బంగారు పాత్రలో తెచ్చి త్రిగుణాత్మకమైన నిన్ను అనుదినము అభిషేకించి ఆనందిస్తారో... వారు నీ దయ ద్వారా ఇంద్రుని యొక్క సౌఖ్యాని (సర్వ సుఖాలు) పొందడంలో ఆశ్చర్యము ఏముంది? నేను నీ పవిత్ర పాదాలను ఆశ్రయిస్తాను, దేవతల వాక్కుల యందు నీవు నివసించుచున్నావు తల్లి, శివుని భార్యవి. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

తల్లీ! విమలములైన సరోవర జలములను బంగారు పాత్రతలో దెచ్చి త్రిగుణాత్మకమైన నిన్ను అనుదినము అభిషేకించి ఆనందించు భక్తుడు మహేంద్ర సౌఖ్యము ననుభవించు ననుటయందు అబ్బురమేమున్నది? నీకు మ్రొక్కెడి దేవతల వాక్కులయందు నీవు నివసించు చున్నావు తల్లీ! నిన్ను శరణొందు చున్నాను. ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము!

20. తవ విమలేందుక(కు)లం వదనేందుమలం
సకలం నను కూలయతే
కిము పురుహూత పురీందుముఖీ సుముఖీభిరసౌ
విముఖీ క్రియతే ।
మమ తు మతం శివనామ ధనే భవతీ కృపయా
కిముత క్రియతే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

పూర్ణచంద్రునివలే ఉన్న నీ ముఖముపై అర్ధచంద్రుడు ఆశ్రయించుకున్నాడు. స్వర్గంలో ఉన్న స్త్రీల (సౌందర్యానికి పెట్టింది పేరు అటువంటి స్త్రీలు) ముందు చంద్రుడు కళ తగ్గిపోయింది (అందం విషయములో ఓడిపోయాడు) ఆ అవమానంతో నీ పాదాలను ఆశ్రయించాడు. అమ్మ నువ్వు చంద్రుని ఆవిధంగా అనుగ్రహించడానికి గల కారణం నాకు తెలుసు. అమ్మ, నా అభిప్రాయం ప్రకారంగా, శివనామమే ధనముగా భావించు శివభక్తుడైన కారణంగా చంద్రునిపై దయ చూపించి ఆదరించావమ్మా! మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

నిర్మలమైన చంద్రునిపోలు నీ ముఖమును సమగ్రముగా ఉపాసించువాడు ఎవ్వడును ఎన్నడును ఇంద్రలోకపు అప్సర స్త్రీల విముఖత్వమును అనుభవించడు. శివనామమునే ధనముగా భావించు తల్లీ! నీ దయయే నాకు లభించినప్పుడు నేను సాధించవలసినది మరి ఏముండును? ఓ మహిషాసుర మర్ధినీ! నీకు జయము!

(శరణాగతి – అమ్మా నీవు నా పై దయచూపించడమనేది తప్పనిసరి...)

21. అయి మయి దీనదయాళుతయా కృపయైవ త్వయా భవితవ్యముమే
అయి జగతో జననీ కృపయాసి యథాసి తథాఽనుభితాసిరతే।
యదుచితమత్ర భవత్యురరి కురుతాదురుతాప మపాకురుతే
జయ జయహే మహిషాసుర మర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే॥

ఓ తల్లీ! నీవు దీనులపై దయచూపించే స్వభావము చేత నీ దయ నా యందు లభించింది. ఇది జరగవల్సిందే అంటే.. సర్వ జగతికి జననియైన ఓ తల్లీ నీ దయ ఎలా ఉండాలో అలా ఉంది. ఓ తల్లీ! ఏది ఉచితమో (తగినదో) దానిని వృద్ధి చెందించు మరియు నా యొక్క తీవ్రమైన తాపమును పోగొట్టుము. మహిషాసురుడు అనే రాక్షసుడిని నాశనం చేశావు; అందమైన అల్లిన జుట్టుతో ప్రకాశిస్తావు. హిమాలయ పర్వత రాజు కుమార్తెవు. మీకు విజయం. మీకు విజయం.

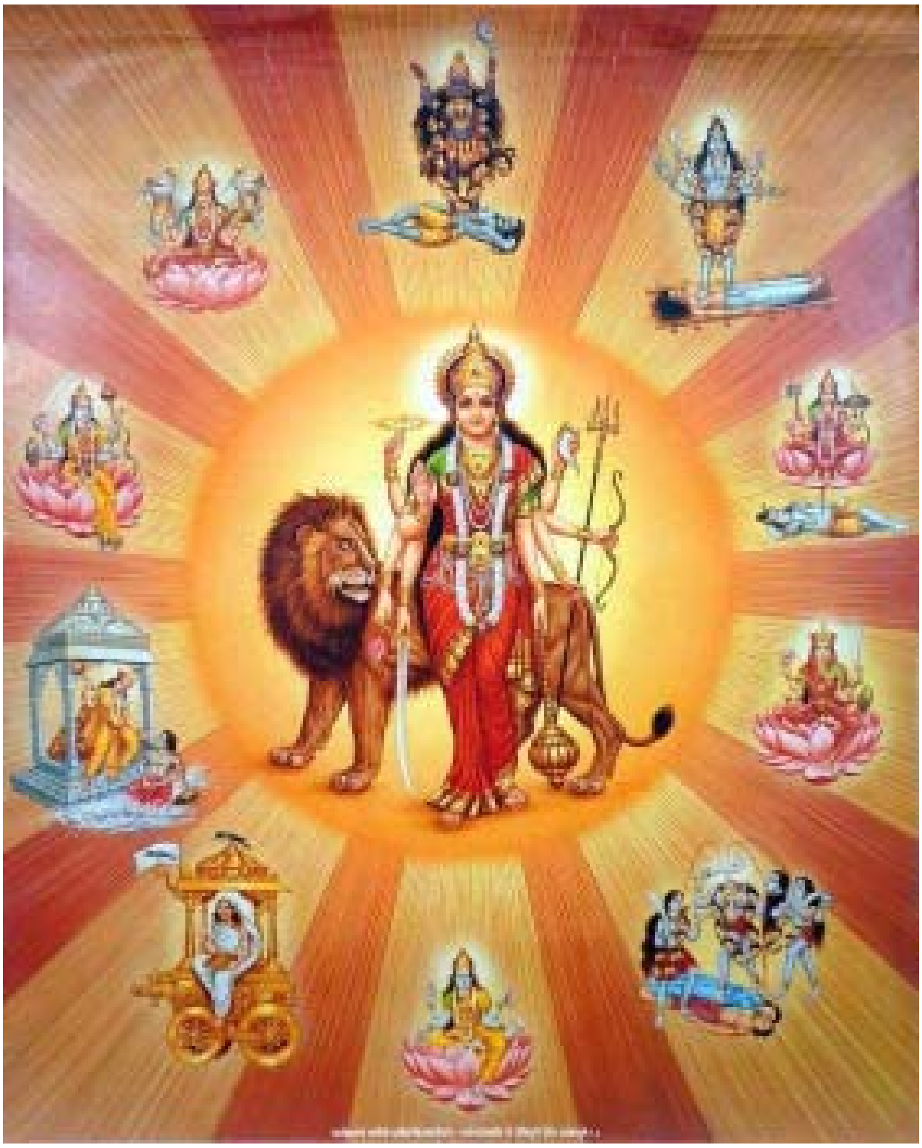
అమ్మా! ఉమాదేవీ! గతిలేని నా పట్ల దయ చూపుము. అనంతమైన కరుణ వలన నీవు జగజ్జననిగా విరాజిల్లుచున్నావు. ఏది యుక్తమని నువ్వు భావించెదవో దానిని నిర్వర్తించుము. నా మానసిక క్షోభను అదే నివారిస్తుంది. మహిషాసురుని సంహరించినదానా! పర్వత రాజపుత్రీ! జయ జయ ధ్వానాలతో నిన్ను స్తుతించెదను.

ఫలశ్రుతి:

స్తుతిమిమాం స్తిమితస్సు సమాధినా, నియమితో
యమతోఽనుదినం పఠేత్
పరమయా రమయా స నిషేవ్యతే, పరిజనోఽపి జనోఽపి
చ తం భజేత్॥

ఎవడు దీక్షగా నియమ నిష్ఠలతో ఏకాగ్రచిత్తుడై బాహ్య అంతరేంద్రియ నిగ్రహముతో నిత్యము ఈ మహిషాసురమర్దినీ స్తోత్రమును పఠించునో వానికి సకల సంపదలు, సౌఖ్యములు కలుగును. వాడు ఆమాన్యు డైనను, పరిచారకుడైనను పదవీ సంపదలతో నిత్యము సౌఖ్యము లందు కొనును.

– – – = – – –

రంభుడు దానికి దగ్గరలోనున్న ఒక సాలవృక్షాన్ని ఎక్కి అకుంఠిత నిష్ఠతో అగ్నిదేవుని గూర్చి తపస్సు ప్రారంభించాడు. కాలంతోపాటు వారిరువురి తపస్సుకూడా వేగంగా సాగుతోంది. వారి తీవ్రతపస్సు ఇంద్రుని భయభ్రాంతులకు గురి చేసింది. అంతే .. మొసలి రూపం ధరించి, కరంభుడి పాదాలు పట్టుకుని నీళ్లలోకి లాగి సంహరించాడు ఇంద్రుడు. అది తెలిసి, రంభుడు తీవ్రవేదనకు గురయ్యాడు. ఇంద్రుని చంపేయాలని అనిపించింది. కానీ, తపోదీక్షితుడు క్రోధోద్రిక్తుడు కారాదు అనే ధర్మానికి కట్టుబడి .. శాంతచిత్తుడై ఆలోచించి, తన తలను ఖండించుకుని అగ్నికి ఆహుతి చేయాలని నిర్ణయించుకుని., ఎడమచేతితో తన జుత్తు పట్టుకుని, కుడిచేత్తో తలను ఖండించుకో బోయాడు. మరుక్షణంలో అగ్నిదేవుడు ప్రత్యక్షమై, “రంభాసురా!, ఏమిటి నిరాలోచన కార్యం? నీవు ప్రాణత్యాగం చేసినంత మాత్రాన మరణించిన నీ తమ్ముడు తిరిగి బ్రతికి వస్తాడనుకుంటున్నావా? ఈ ప్రయత్నం మానుకో” అన్నాడు.

హుతవాహనా! “అసువులు బాసిన నా తమ్ముడు అమరుడు కాదని నాకు తెలుసు. సంతానం కోసమే కానీ, ఇంద్రపదవిని ఆశించి మేమీ తపస్సు చేయలేదు. ఈ సత్యం తెలిసికూడా మహేంద్రుడు నిష్కారణంగా నా తమ్ముని చంపి మా దానవజాతికి తీరని మహాపరాథం చేసాడు. అందుకు ప్రతీకారంగా, సర్వ ప్రాణి గణాలకు అజేయుడు, కామరూపుడు, మహా పరాక్రమవంతుడు, సకల లోక వందితుడు, త్రిలోక విజేత అయిన పుత్రుని నాకు వరంగా అనుగ్రహించు” అని కోరుకున్నాడు రంభాసురుడు. రంభాసురా! “నీ మనసు ఏ కామినిమీద కామవశీభూతమౌతుందో, ఆమె గర్భాన నీవు కోరుకున్న పుత్రుడు జన్మిస్తాడు” అని వరమిచ్చి అదృశ్యమయ్యాడు.

రంభాసురుడు తన ఇంటికి తిరిగి వస్తూ మార్గమధ్యంలో యక్ష విహార భూమి అయిన ఒక అందమైన ప్రదేశాన్ని చూసాడు. అక్కడ ఒక మహిషి (గేదె) కామార్తయై విహరిస్తోంది. దాన్ని చూడగానే రంభుని మనస్సు చలించి దానితో సంగమించాడు. తత్ఫలితంగా ఆ మహిషి గర్భవతి అయింది. రంభుడు సంతోషించి, ఆ మహిషిని తన పాతాళ నగరానికి పట్టమహిషిని చేసి, దాని రక్షణార్థం దున్నపోతులను కాపలా ఉంచాడు.

ఒకరోజు ఒక దున్నపోతు కామంతో చెలరేగి ఈ రాజమహిషి వెంటబడింది. అది చూసి రంభుడు ఆ దున్నపోతుతో యుద్ధానికి దిగి బలంగా పిడిగ్రుద్దులు గుద్దాడు. ఆ గుద్దులకు ఆ దున్నపోతు బాధగా అరుస్తూ తన బలమైన కొమ్ములతో రంభుని గుండెల్లో బలంగా పొడిచింది. దానితో రంభుడు గిలగిల తన్నుకుంటూ నేలకు ఒరిగిపోయి మరణించాడు. తన భర్త అయిన రంభుడు తన కళ్లముందే మరణించడం చూసిన ఆ రాజమహిషి భయంతో పరుగులు తీస్తూంటే, దాని వెంటబడింది ఆ దున్నపోతు. నిండు గర్భంతో నున్న ఆ రాజమహిషి అలా పరుగులు తీస్తూనే యక్ష విహారభూమిని చేరి, అక్కడున్న యక్షులను శరణు కోరింది. యక్షులకు ఆ దున్నపోతుకు మధ్య భీకర యుద్ధం జరిగింది. చివరకు ఎలాగయితేనేం యక్షులు ఆ దున్నపోతును సంహరించారు. అనంతరం యక్షులు ఆ రాజమహిషాన్ని ఓదార్చి, రంభాసురుని మృతదేహాన్ని చితిపైకి చేర్చి, నిప్పుపెట్టారు. తన ప్రాణనాథుని పార్థివదేహం అగ్ని జ్వాలలకు ఆహుతి అయిపోతూంటే చూసి తట్టుకోలేక, ఆ రాజమహిషి పరుగు పరుగున వచ్చి, రగులుతున్న చితిలో దూకి సహగమనం చేసింది. యక్షులు ఆశ్చర్యంతో నిశ్చేష్టులై చూస్తూండగా, ఆ చితి జ్వాలలు వంటికి సోకగానే గర్భచ్యుతి జరిగి ఆ మంటలనుంచి "మహిషాసురుడు" ఆవిర్భవించాడు. వాడే రంభాసురుని కుమారుడు. మహిషి-రాక్షస సంగమ సంజాతుడు. "మహిషాసురుడు" తన తండ్రి ద్వారా సంక్రమించిన పాతాళరాజ్యానికి పట్టాభిషిక్తుడయ్యాడు. మరణించిన రంభాసురుడు పుత్రవ్యామోహంతో మరొక దేహాన్ని ధరించి 'రక్తబీజుడు" అనే పేరుతో "మహిషాసురుని" ఆంతరంగిక అనుచరుడయ్యాడు.

మహిషుడు తిరుగులేని ఆధిపత్యం కోసం మేరు పర్వత శృంగం మీద తపస్సు చేశాడు. చావు రాకుండా వరమిమ్మని బ్రహ్మను కోరాడు. చావు అనివార్యం కాబట్టి వేరే వరం కోరుకోమనగా అబలలు బలహీనులనే దృష్టితో అబల వలన తప్ప మరే ఇతరుల వలన తనకు మరణం సంభవింపకూడదని వరం కోరుకున్నాడు.

మహిషుని దుశ్చర్యలు దురాగతాలు భరించలేని దేవతలు అందుకుతగిన కార్యాచరణ నిమిత్తం ఒకచోట చేరి సర్వదేవతల అంశములు కలసి ఒక మహా తేజఃపుంజం వారి నుండి వెడలి అష్టాదశ భుజాలతో ఒక మహా మాయా రూపం ఆవిర్భ వించింది.

హరి, హర బ్రహ్మేంద్రాదులందరి అంశలు కలసి ఏర్పడిన ఆ మహా మాయాదేవి (దుర్గ) వారి వారి సర్వ శక్తులను ఆయుధాలను పొంది – మదంతోనూ, కామంతోనూ విఱ్ఱవీగే మహిషాసురుణ్ణి, వాడిని ఆశ్రయించుకుని ఆగడాలు చేసే అసురవీరులందరిని చీల్చి చెండాడి ముల్లోకవాసులను రక్షించి మహిషాసురమర్ధినిగా సుప్రతిష్టతురాలైంది.

– – – = = = – – –

Kiron Type Institute
కిరణ్ టైప్ ఇన్‌స్టిట్యూట్

కిరణ్ టైప్ ఇన్‌స్టిట్యూట్

(ఎక్కడైనా తప్పులు ఉంటే సహృదయంతో తెలియజేయవలసినదిగా మనవి.–944 044 9650, 994 994 1430)

Kiron Type Institute